

VOL. No. 03   ISSUE No. 8   AUGUST 2017   PRICE 30/-

બાળકો અને નવયુવાનો માટે

મિલહજ, હિજરી સન ૧૪૩૮

ઓગસ્ટ - ૨૦૧૭

અંક-૮

૯ વર્ષ પૂર્ણ

બઈસ્મેહી સુબ્હાનહૂ તઆલા

પ્રિય બાળકો,

અસ્સલામો અલૈકુમ!

“હાદી” માસિકે પોતાના પ્રકાશનના નવ વરસ પૂરા કર્યા અને દસમા વરસનો પ્રથમ અંક આપની સમક્ષ રજુ કરતાં પ્રથમ તો રબ્બે કાએનાત અને હઝરત ઈમામે ઝમાના અજ. ની પવિત્ર બારગાહોમાં અમે હૃદયપૂર્વકની આભારની લાગણી અત્યંત નમ્ર રીતે પેશ કરીએ છીએ કે જેમની ગૈબી મદદ વગર એક દીની સામયિક નવ વરસના લાંબાગાળા સુધી સતત પ્રગટ કરવું શક્ય જ નહોતું.

સાથે જ અમો અમારા વાચકો અને મોઅમેનીન પ્રત્યે પણ આભાર પ્રગટ કરીએ છીએ કે તેમની સતત હૂંફ અને સહકારને કારણે જ આ ભગીરથ કાર્ય શક્ય બન્યું છે.

ઝિલહજનો મહીનો અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ની વીલાયતનો મહીનો છે. દીનની સંપૂર્ણતા અને અલ્લાહની નેઅમતોની પૂર્ણતાની ઘોષણાએ કુફ્રને સૃષ્ટિના અંત સુધીના સમય માટે નિરાશ કરી દીધો અને કુરઆને ખુશખબરી આપી કે આજે કુફ્ર નિરાશ થઈ ગયો.

કુફ્ર તો રસૂલ સ.અ.વ.ની આંખો બંધ થાય તેની જ પ્રતિક્ષા કરી રહ્યો હતો પરંતુ ગદીરે તેમની તમામ આશાઓ ઉપર પાણી ફેરવી દીધું.

પરંતુ કાશ! મુસલમાનો પોતે કરેલાં વાયદા ઉપર કાયમ બાકી રહ્યા હોત તો કદાચ ઈસ્લામના અનુયાયીઓમાં જે નબળાઈ દેખાય છે તે ન હોત અને સમગ્ર જગતમાં ફક્ત ઈસ્લામનો પરચમ લહેરાતો હોત.

હજી પણ સમય છે, નાની નાની વાતોના મતભેદો ભૂલી જઈને પાયાની બાબતો અંગે સહમતિ અને ભાઈચારો કેળવીએ અને તે રીતે શત્રુઓના પરાજયનું કારણ બનીએ.

વસ્સલામ

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી

સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અજર

સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ

તાલીમ રેઝા અજમેરી

એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર

9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
 (૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
 (૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪

ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪

મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭

કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧

મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮

ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન

અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧

રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨

રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦

સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮

સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮

કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦

ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્પા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

અરફાના દિવસની કેટલીક વિશિષ્ટતાઓ

- ❖ ઝિલહજ માસનો નવમો દિવસ “અરફાનો દિવસ” કહેવાય છે. અરફાના રાત અને દિવસ ઘણી વિશિષ્ટતાઓ (ફઝીલતો) ધરાવે છે. જે વ્યક્તિ આ દિવસે ઈબાદતમાં પ્રવૃત્ત રહે તેને ૧૭૦ વરસની ઈબાદતનો સવાબ મળે છે.
- ❖ અરફાનો દિવસ ઈસ્લામની મહાન ઈદોમાંથી એક છે. કેમકે ખુદાવન્દે આલમ આ દિવસે પોતાના બંદાઓ માટે પોતાની દયા-કૃપાને ફેલાવી દે છે અને શયતાનને અપમાનિત કરી દે છે.
- ❖ અરફાનો દિવસ શયતાનો માટે સૌથી વધારે ક્રોધિત થવાના દિવસો પૈકી એક છે, કેમકે તે દિવસે ખુદાવન્દે આલમની દયા-કૃપા સર્વત્ર એટલી બધી ફેલાએલી હોય છે કે જો કોઈ વ્યક્તિ રમઝાન માસની બરકત-દયા કૃપા અને ક્ષમા યાચનાથી વંચિત રહી જાય અને જેના માટે ખુદાની દયા-કૃપાની કોઈ આશા જ બચી ન હોય તેવો વ્યક્તિ પણ આ દિવસે પ્રયત્ન કરીને અલ્લાહની દયા-કૃપા અને ક્ષમાને પ્રાપ્ત કરી શકે છે.
- ❖ અરફાનો દિવસ દુઆ અને ઈબાદતોનો દિવસ છે. એવા લોકો કે જેમના માટે રોઝો રાખવાથી આવી જતી નબળાઈ તેમની ઈબાદતોમાં ખલેલ પહોંચાડે તેમ ન હોય (એટલે કે જે લોકોમાં એટલી શક્તિ હોય કે રોઝા રાખીને પણ દુઆ અને ઈબાદતો કરી શકે તેમ હોય) તેમના માટે આ દિવસે રોઝો રાખવો “મુસ્તહબ” છે.
- ❖ રિવાયતમાં છે કે અરફાના દિવસે રોઝો રાખવો તે ૮૦ વરસના ગુનાહોનો “કફ્ફારો” છે પરંતુ આ દિવસની દુઆ રોઝાથી પણ વધારે મહત્વની છે.

- ❖ અરફાના દિવસે ખુદાની દયા-કૃપા એટલી બધી સર્વત્ર વ્યાપેલી હોય છે કે ઈમામે સજજાદ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “એ બાળકો કે જેઓ હજી માતાના ગર્ભમાં હોય તે બાળકો માટે પણ આ દિવસ (ની દુઆ)થી એવી આશા રાખી શકાય કે તેઓ પણ (આ દુઆના પરિણામે) સફળ અને પુણ્યશાળી થઈ જાય.”
- ❖ અરફાના દિવસે દુઆ માંગવા માટેની સર્વશ્રેષ્ઠ જગ્યા અરફાત (મક્કા) અને કરબલાનો પ્રદેશ છે. એવું પણ વર્ણન છે કે અરફાતના લોકો કરતાં પહેલાં ખુદાવન્દે આલમ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબરના દર્શનાર્થીઓ ઉપર પોતાની કૃપાદ્રષ્ટિ નાંખે છે, જુએ છે અને તેમના સઘળા ગુનાહ માફ કરી દે છે; તેથી જરૂરી છે કે ખુદાનો બંદો અરફાના દિવસે આ પવિત્ર અને આદરણીય સ્થળોએ પહોંચી જાય અને ખુદાવન્દે આલમની દયા-કૃપાનું વધુથી વધુ સદ્ભાગ્ય પ્રાપ્ત કરે. જો માઅસૂમીન અ.સ.ના હરમ મુબારક સુધી પહોંચી શકે તેમ ન હોય તો તે સંજોગોમાં પોતાના પ્રદેશના પવિત્ર અને આદરણીય સ્થળો જેવા કે મસ્જિદો અને માઅસૂમીન અ.સ.ના રોઝાઓની પ્રતિકૃતિ હોય તેવા સ્થળોએ હાજરી આપે. આમ કરવાથી પણ ઈન્શા-અલ્લાહ ખુદાની દયા-કૃપા વધુથી વધુ પ્રાપ્ત થશે.
- ❖ અરફાના દિવસે ઝોહર પછી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની દુઆએ અરફા પઢવાનું ભૂલવું જોઈએ નહીં.
- ❖ અરફાનો દિવસ જ એ શોકમય દિવસ છે કે જે દિવસે હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ. હજને ઉમરામાં તબદીલ કરીને મક્કાથી કૂફા (કરબલા) જવા મજબૂર થઈ ગયાં હતાં અને માર્ગમાં આ દિવસે જ આપ અ.સ.ને પોતાના પ્રતિનિધી જનાબ મુસ્લિમ બિન અકીલ અને આપના વિશ્વાસપાત્ર યજમાન હાની બિન ઉરવાહની કૂફામાં શહાદત થઈ ગઈ હોવાના સમાચાર મળ્યાં હતાં.

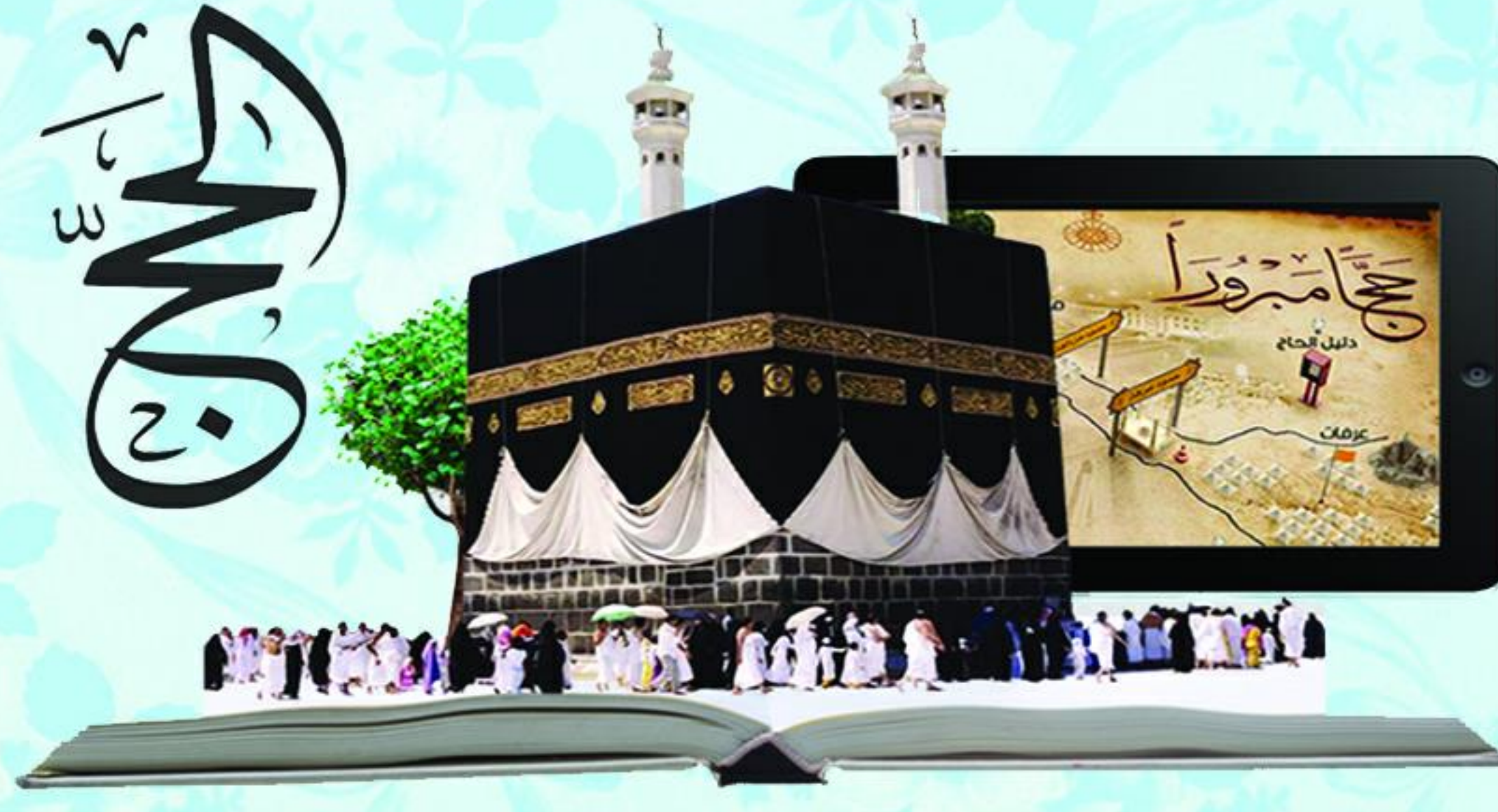
હજ અને કુરબાનીનું મહત્વ અને મહાવતા

હજ કુરુએ દીનમાંથી એક અત્યંત મહત્વનું ફરજ કાર્ય (ફરીઝા) છે. જે વ્યક્તિ (હજ કરવાના ખર્ચને ઉપાડી શકે તેટલો) સાધન સંપન્ન થઈ જાય તેના માટે પોતાના જીવન- કાળમાં એક વખત હજ કરવી તે ફરજિયાત છે અને હજ દરમિયાન હાજુ જેટલાં સ્થળોએ જાય છે ત્યાં તે શૈખુલ અંબિયા હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ.ના આઅમાલ અને આપના રહસ્યમય પ્રવાસની સ્મૃતિઓ તાજી કરે છે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ.ના આ પ્રવાસમાં ઘણાં રહસ્યો અને સત્યો સંતાએલાં છે જેવા કે ઈબ્રાહીમ અ.સ.નું ઈરફાન (ઈશ્વરીય જ્ઞાન), ઈબ્રાહીમ અ.સ.નું બલિદાન, ઈબ્રાહીમ અ.સ.ની નિઃસ્વાર્થ અને નિઃસ્પૃહ ભાવના, જે આ પ્રવાસના ભીતરના પાસા છે તો ઈબ્રાહીમ અ.સ.નું સત્યના માર્ગે (યુધ્ધ માટે પણ) ઉભા થઈ જવું (કેયામે ઈબ્રાહીમ અ.સ.) અત્યાચારીઓ અને દુષ્ટ લોકો સાથેના યુધ્ધ અને અલ્લાહના દીનની સહાયતા કરવી વિગેરે આ પ્રવાસના દ્રષ્ટિગોચર થાય તેવા પાસાઓ છે. તેથી અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું છે કે: “જઅલલ્લાહુલ કાઅબતા અલ-બૈતલ હરામા કિયામન લિન્નાસે વ-શહરલ-હરામ વલ-હદયા વલ-કલાઇદા ઝાલેકા લે-તાઅલમૂ અન્નલ્લાહા યઅલમો મા-ફિસ્સમાવાતે વલ-અર્ઝે વ-અન્નલ્લાહા લે કુલ્લે શૈઇન અલીમ.” (સૂરએ માએદાહ, આયત ૯૭)

અર્થાત:- “ખુદાએ સન્માનના ઘર (એટલે કે કાઅબા)ને લોકો માટે શાંતિનું આશ્રય સ્થાન બનાવી દીધો છે અને સન્માનના મહીનાઓ અને કુરબાનીને અને એ પ્રાણીઓ કે જેમની ડોકમાં પટ્ટા

બંધાએલાં છે, આ (બધુ) એટલા માટે છે કે તમે જાણી લો કે આકાશમાં અને પૃથ્વીમાં જે કંઈ પણ છે તે સઘળાનું અલ્લાહને જ્ઞાન છે અને એ (પણ) કે અલ્લાહને દરેક વસ્તુનું જ્ઞાન છે.”

મુસલમાનોએ પણ હજના ગુટ અને બાહ્ય પાસાઓને અને એવી જ રીતે સામુહિક પાસાઓને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખીને પોતાના વ્યક્તિગત અને સામાજિક જીવનમાં તે કાર્યપ્રણાલી (સીરત) ઉપર અમલ કરવો અત્યંત આવશ્યક છે. તેથી જ આયતુલ્લાહિલ ઉમ્મા આકાએ ખુમૈની (રહ.)એ ફરમાવ્યું છે કે: “લાખો મુસ્લિમો દર વરસે મક્કા જાય છે અને રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ., હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ., હઝરત ઈસ્માઈલ અ.સ. અને જનાબ હાજરા સલા.ના પદચિન્હોને અનુસરે છે પરંતુ આ પૈકી એક પણ એવો નથી જે પોતાની જાતને જ સવાલ કરે કે ઈબ્રાહીમ અ.સ. અને મુહમ્મદ સ.અ.વ. કોણ હતાં? અને અમારાથી તેમને શું અપેક્ષા છે?” (સહીફએ નૂર, ઈમામ ખુમૈની રહ., ભા ૨૦, પા ૨૮૮)

અને આ મહાન કાર્ય એ છે કે જેનો પ્રેમ, જેના આકર્ષણે હઝરત આદમ અ.સ.ને ચાલીસ વખત હજ કરવા પ્રેર્યા હતાં. અબ્બુલ બશરથી ખાતેમુન્નબી સ.અ.વ. સુધી સઘળા આદરણીય નબીયો હજ માટે બૈતુલ્લાહ-મક્કા મોઅઝઝમા જતાં રહેતાં હતાં, જેનું આકર્ષણ અને જેના પ્રત્યેનો પ્રેમ ઈમામ હસન અ.સ.ને ૨૦ વખત મદીનાથી મક્કા પગપાળા જઈને આ મહાન સમ્મેલનમાં સહભાગી થવા માટે આમંત્રે છે. સૈયદુશ્શોહદા હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ. ત્રીસ વખત પગપાળા હજ કરે છે અને ત્રણ વખત તો પોતાની સઘળી સંપત્તિ (અલ્લાહના માર્ગે) લુટાવી દઈને હજ કરી.

وَحَجَّ الْبَيْتِ

من استطاع اليه سبيلا

اللهم ارزقنا حج بيتك الحرام

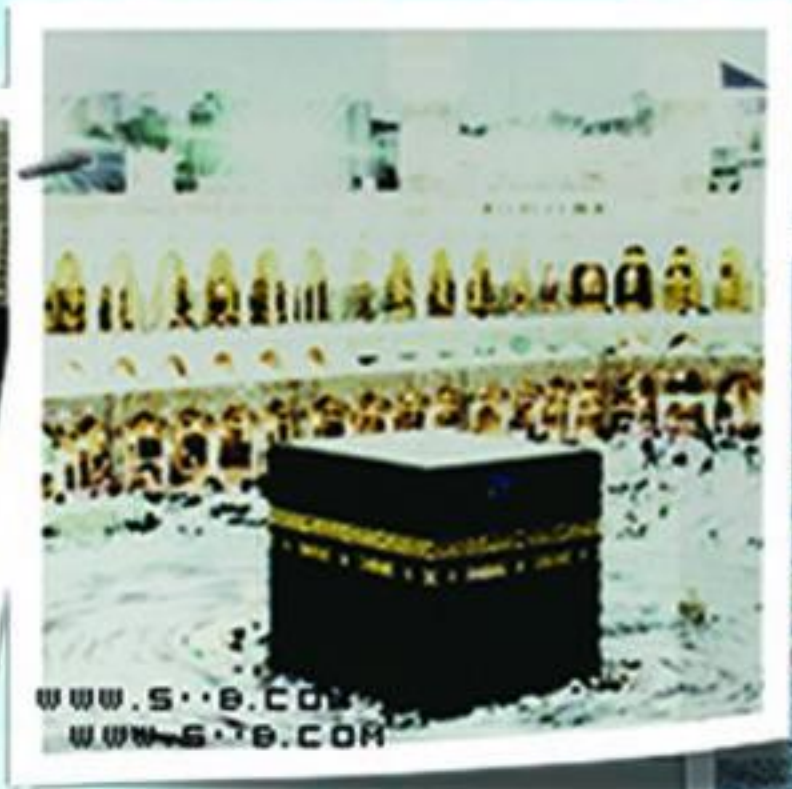
ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જ્યાં સુધી ખાનઅે કાઅબા છે ત્યાં સુધી ખુદાનો દીન બાકી રહેશે.” (ઉસૂલે કાફી, ફુલૈની, ભા ૪, પા ૨૭૧૦) કેમકે હજ ઈસ્લામનું શક્તિ પ્રદર્શન, મુસલમાનો વચ્ચેની એકતાનો પાઠ અને ઈસ્લામના શત્રુઓના પરાજયનું નામ, આત્માની શુદ્ધિ અને વ્યક્તિત્વના ઘડતરનું સાધન, સત્યના જાહેર થવા અને પ્રાગટ્યનો પ્રકાશ, મુહમ્મદ સ.અ.વ. અને આલે મુહમ્મદ અ.સ.ની વિલાયત પામવાની કડી, ગુનાહોની શુદ્ધિનું કારણ, નવજુવનની શુભ શરૂઆત, ઈસ્લામી જગતની ધાર્મિક, રાજકીય, અર્થશાસ્ત્રીય, શૈક્ષણિક અને કૌમી સમસ્યાઓને એક-બીજા સાથે હળીમળીને નિકાલ લાવવાનું સાધન અને એક વૈશ્વિક સામુહિક સેમીનાર છે અને શરીઅતની રૂએ જે સાધનસંપન્ન થઈ જાય તેના માટે આ વૈશ્વિક સેમીનારમાં સહભાગી થવું તે ફરજિયાત (વાજિબ) છે.

હજની મહાનતા અને સવાબ:-

જ્યારે હઝરત મૂસા અ.સ.એ હજની વિધી પૂર્ણ કરી તે પછી જનાબ જિબ્રઈલ અ.સ. આપ અ.સ.ની સમક્ષ પ્રગટ થયાં ત્યારે હઝરત મૂસા અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “હે જિબ્રઈલ! સત્યનિષ્ઠા અને પવિત્ર ધન વડે આ મકાન (ઝૈતુલ્લાહ)ની હજ બજાવી લાવે તેવી વ્યક્તિ માટે શું સવાબ નિયત થયેલ છે?”

જિબ્રઈલ અ.સ. કાંઈ કહ્યાં વગર જ અલ્લાહ પાસે પરત ચાલ્યાં ગયાં ત્યારે અલ્લાહે વહી નાઝિલ ફરમાવી અને કહ્યું કે: “તેમને કહી દો કે હું એવી વ્યક્તિને તે જગતના અત્યંત ઉચ્ચ સ્થાને

(મલકૂતે આઅલામાં) પયગમ્બરો, સત્યવક્તાઓ (સિદીકીન), શહીદો અને અત્યંત પવિત્ર ચારિત્રવાન વ્યક્તિઓ (સાલેહીન)ની સાથે રાખીશ.” (મન-લા-યહઝરહુલ ફકીહ, મુહમ્મદ બિન અલી બિન બાબ્બેહ, ભા ૨, પા ૨૩૫)

નબીયે અક્રમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે હજ મકબૂલ થએલ હોય તેનો સવાબ જન્નત જ છે.” (શરહે ઉસૂલે કાફી, સદરૂદીન શીરાઝી, ભા ૧, પા ૫૯૯) અને ઈમામ અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “હજ અને ઉમરા કરનાર વ્યક્તિ અલ્લાહ તઆલાની બારગાહમાં હાજર થનાર લોકો પૈકી હોય છે અને અલ્લાહ તઆલાની જવાબદારી છે કે પોતાની બારગાહમાં આવનાર વ્યક્તિને માન-મરતબો આપે અને તેને પોતાની તરફથી ગુનાહોની ક્ષમા (મગફીરત) અને બખ્શિશ આપે.” (બિહાર અનવાર, અલ્લામા મજલિસી, ભા ૯૬, પા ૮)

કુરબાની:-

હજની અનિવાર્ય વિધીઓ (અરકાન) પૈકી એક વિધી (રૂકન) કુરબાની છે પરંતુ કુરબાનીનો સંબંધ હાજીઓ અને હજ ઉપર ગયાં ન હોય તેવા સઘળા મુસલમાનો સાથે છે. હાજીઓ માટે આ અનિવાર્ય (વાજિબ-ફરજિયાત) છે જ્યારે હજ ઉપર ન ગયાં હોય તેવા લોકો માટે આમાં ઘણો સવાબ છે. કુરબાની અંગે ઈસ્લામના શિક્ષણમાં ઘણાં રહસ્યો અને તત્વજ્ઞાનની વાતોનું વર્ણન મળે છે, અત્રે માત્ર કેટલીક બાબતો અંગે વર્ણન કરવામાં આવે છે:

૧. અલ્લાહ તઆલા પાસેથી ગુનાહોની ક્ષમા (મગફિરત) મેળવવી:

અબૂ-બસીરે કહ્યું છે કે ઈમામ જઅફરે સાદિક અ.સ.ને કુરબાનીનું રહસ્ય-તેના ગુઢાર્થ શું છે તે પુછવામાં આવ્યું ત્યારે આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું કે: “જ્યારે કુરબાનીનું (કુરબાનીના પ્રાણીના રક્તનું) પ્રથમ ટીપું જમીન ઉપર પડે છે ત્યારે (તરત જ) તેના માલિક (કુરબાની કરનાર વ્યક્તિ)ને ક્ષમા આપવામાં આવે છે. (તેના સઘળા ગુનાહ માફ કરી દેવામાં આવે છે) કેમકે અલ્લાહ તઆલા જાણે છે કે જે વ્યક્તિ પરહેઝગારી (તકવા) સ્વીકારે છે અને ગૈબ ઉપર શ્રદ્ધા (ઈમાન) રાખે છે તે (વ્યક્તિ જ) અલ્લાહ તઆલાની આજ્ઞાનું પાલન કરીને કુરબાની આપે છે.” અલ્લાહ તઆલાએ ફરમાવ્યું છે કે: “કુરબાનીનું માંસ કે લોહી અલ્લાહને પહોંચતું નથી પરંતુ જે વસ્તુ અલ્લાહને પહોંચે છે તે તમારી પરહેઝગારી (તકવા) છે.” તે પછી આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું કે તમે ચિંતન નથી કર્યું કે અલ્લાહે હાબીલની કુરબાનીનો કેમ સ્વીકાર કર્યો અને કાબીલની કુરબાનીને કેમ તરછોડી દીધી! (એલલુશરાએઅ, ભા ૨, પા ૪૩૭)

૨. અલ્લાહનું સામિપ્ય અને જહન્નમથી છુટકારો મેળવવો:

મહૂમ ફૈઝ ફરમાવે છે કે: “એ સમજી લેવું જોઈએ કે કુરબાની અલ્લાહના સામિપ્યનું કારણ બને છે અને તેની આજ્ઞાંકિતતા દર્શાવે છે તેથી કુરબાનીને યોગ્ય વિધીપૂર્વક કરવી જોઈએ અને અલ્લાહ પાસે આશા રાખો કે કુરબાની (ના પ્રાણીના શરીર)ના દરેક ભાગને બદલે અલ્લાહ તમારા અસ્તિત્વ (શરીર)ના દરેક ભાગને જહન્નમની આગથી છુટકારો આપશે અને (તેણે) આ રીતે જ વાચદો કર્યો છે

અને કુરબાની (ના પ્રાણીનું) શરીર જેટલું મોટું અને તેના અંગો સંપૂર્ણ હશે તેટલા પ્રમાણમાં જ તમારા શરીરના અંગો પણ સારી રીતે જહન્નમની આગથી બચી જશે.” (અલ-મહજતુલ બૈઝાઅ, ભા ૨, પા ૨૦૪) તેથી જ પોતાની કુરબાનીઓ (ના પ્રાણીઓ) પસંદ કરો કેમકે આ (કુરબાનીના પ્રાણીઓ જ) સિરાત ઉપરથી પસાર થવા માટેની તમારી સવારી જેવા છે.

૩. આત્માના વિકારનો નાશ:

ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “પોતાની કુરબાનીને ઝિઝહ કરતી વેળાએ હાજી પરહેઝગારી (તકવા)ના ગુઠાર્યને સમજીને એવો સંકલ્પ કરે કે તે લોભ અને લાલચનો વધ કરી રહ્યો છે અને જનાબ ઈબ્રાહીમ અ.સ.ની પ્રણાલી (સુન્નત) ઉપર અમલ કરી રહ્યો છે કે આપે પોતાના સુપુત્ર-પોતાના હૃદયના ટુકડા અને આત્માની શાંતિનો વધ કરીને સમગ્ર માનવજાત માટે નિખાલસતા અને શુદ્ધ આચરણ સાથે બંદગી અને અલ્લાહના સામિપ્ય પ્રાપ્તિની પ્રણાલી (સુન્નત)નો પાયો નાંખ્યો.”

પરવરદિગારે આલમની બારગાહમાં દુઆ ગુજરીએ છીએ અને આપણે પોતે પણ એવો જ પ્રયાસ કરવો જોઈએ કે આપણને હજ જેવી મહાન ઈબાદતની પ્રેરણાં (તૌફીક) પ્રાપ્ત થાય અને કુરબાની જેવી અલ્લાહની મહાન દયા-કૃપા (નેઅમત) થકી આપણાંમાં પરહેઝગારી જેવી મહાન દોલત ઉત્પન્ન થઈ જાય.

ગઢીરે ખુમ

સમગ્ર સૃષ્ટિમાં અલ્લાહ તબારક વ તઆલાએ એ વિશિષ્ટતા માત્ર હઝરત અલી અ.સ.ને આપી છે કે હજજતુલ વિદાઅથી પાછા ફરતાં હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ. ઉપર ગઢીરે ખુમના મેદાનમાં વહી નાઝિલ થઈ કે જેમાં અલ્લાહ તઆલાએ ઈશાદ ફરમાવ્યું કે: “ચા અય્યોહર-રસૂલો બલિગ-મા-ઉન્નેલા ઇલૈકા મિર્ઝબિક.” અર્થાત: “હે રસૂલ સ.અ.વ.! આપ (સ.અ.વ.)ના રબ તરફથી આપ (સ.અ.વ.) ઉપર જે નાઝિલ થયું છે તે લોકો સુધી પહોંચાડી દો.”

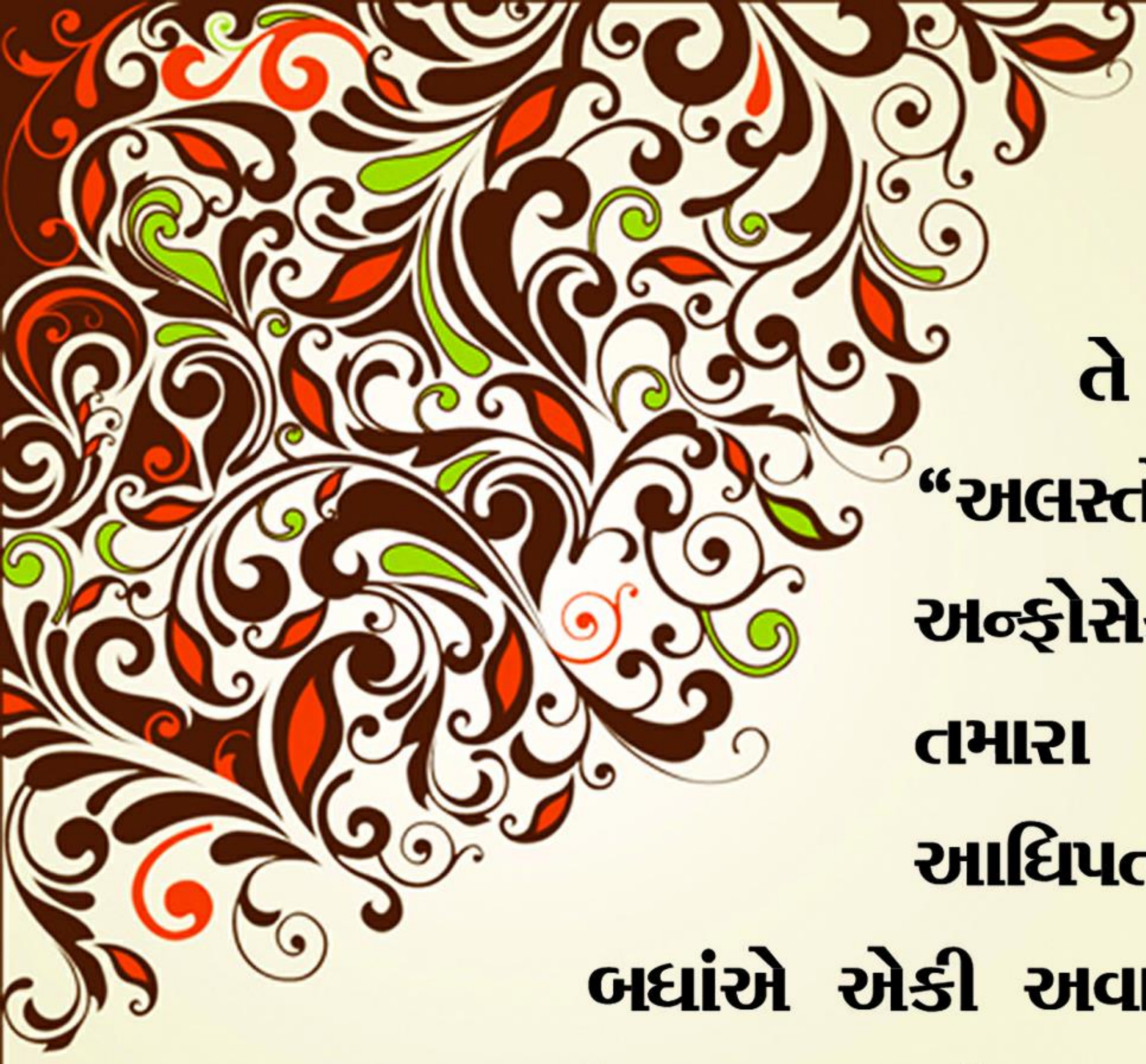
એટલે કે અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ની ખિલાફત અને વિલાયત માટે આપ સ.અ.વ. ઉપર વહી મોકલવામાં આવી કે આપ સ.અ.વ. તેની જાહેરાત કરી દે. આમ અહિયાં ઈમામત માટે સંપૂર્ણ સ્પષ્ટ આજ્ઞા (નસ)નું વર્ણન થયેલ છે અને અલ્લાહ તઆલાએ એવું પણ ફરમાવ્યું કે: “વ-ઇલ્લમ તફઅલ ફમા-બલ્લગતા રિસાલતહૂ વલ્લાહો યઅસેમોકા મિનન્નાસ.”

અર્થાત: “અને જો આપ (સ.અ.વ.)એ આ જાહેરાત ન કરી તો રિસાલત (અલ્લાહની આજ્ઞાઓ)નો પ્રચાર-પ્રસાર જ (જાણે) કર્યો નથી અને અલ્લાહ લોકો (ની દુષ્ટતા)થી આપ સ.અ.વ.નું રક્ષણ કરનાર છે.”

જ્યારે આવી સ્પષ્ટ આજ્ઞા થઈ ત્યારે રસૂલે આઝમ સ.અ.વ. લોકોને સંબોધન કરવા ઉભા થયાં. આપ સ.અ.વ.એ અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ને બોલાવ્યાં અને પોતાની જમણી બાજુએ ઉભા રાખ્યાં (અને સંબોધન શરૂ કર્યું) સર્વપ્રથમ ખુદાના ગુણગાન (હમ્દો સના) ગાયાં પછી આપ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું: “મેં આપને એટલા માટે બોલાવ્યાં છે કે આપ મારી વાતનો સાચો જવાબ આપો. મને એવું લાગે છે કે મારો (અંતિમ) સમય આવી ગયો છે અને કદાચ હું વધુ સમય આપ લોકોની વચ્ચે નહીં રહું. હું બે વસ્તુઓ તમારી વચ્ચે મૂકીને જાઉં છું જો તેમના પાલવને તમો મજબૂતાઈથી પકડી રાખશો તો (તમો) ક્યારેય (સત્યના) માર્ગથી વિચલિત થશો નહીં; (આ બે વસ્તુઓ) એક અલ્લાહની કિતાબ કુરઆન અને બીજી મારો વંશ (ઘતરત) મારા ઘરના લોકો (એહલેબૈત) છે; આ બંને (પણ) હૌઝે કૌસર ઉપર મારી પાસે આવશે ત્યાં સુધી એક-બીજાથી જુદા નહીં થાય.”

તે પછી આપે ખૂબ મોટા સાદે ફરમાવ્યું:
 “અલસ્તો અવલા બેકુમ-મિનકુમ-બે-
 અન્ફોસેકુમ?” અર્થાત: “શું હું તમારી આત્મા-
 તમારા પ્રાણ ઉપર તમારા કરતાં પણ વધારે
 આધિપત્ય ધરાવતો નથી?”

બધાંએ એકી અવાજે કહ્યું: “નિ:શંક રીતે આપ સ.અ.વ.
 અમારી આત્મા અને અમારા પ્રાણ ઉપર અમારા કરતાં પણ વધારે
 આધિપત્યનો અધિકાર ધરાવો છો.” તે પછી આપ સ.અ.વ.એ
 અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ને બંને ખભામાંથી પકડીને એટલા બધાં
 ઉંચા કર્યા કે બગલની સફેદી દેખાવા લાગી અને ફરમાવ્યું: “ફમન
 ફુન્તો મૌલાહો ફહાઝા અલીય્યુન મૌલાહો અલ્લાહુમ્મા વ-આલે-મન
 વાલાહો વ-આદે મન આદાહો વન્સુર મન નસરહૂ વખઝુલ મન
 ખઝલહૂ.” અર્થાત: “જેમનો (પણ) હું મૌલા છું આ અલી (અ.સ.
 પણ) તેના મૌલા છે. હે અલ્લાહ! (તું) એ વ્યક્તિ સાથે પ્રેમભાવ-
 મિત્રતા રાખજે જે આમની સાથે પ્રેમભાવ-મિત્રતા રાખે અને એમનાથી
 શત્રુતા રાખજે જે આમનાથી શત્રુતા રાખે અને જે આમની સહાયતા
 કરે તેની સહાયતા કરજે અને ને આમને અપમાનિત કરે (તું) એને
 (પણ) અપમાનિત કરજે.”

પછી બધાં મુસલમાનોને આજ્ઞા કરી કે તેઓ હઝરત અલી
 અ.સ. પાસે જાય અને તેમના આ અત્યંત મહાન સર્વોચ્ચ પદની
 મુબારકબાદી આપે અને તેમને અમીરૂલ મોઅમેનીન કહીને સલામ
 કરે. આ આજ્ઞા પ્રમાણે સઘળી વ્યક્તિઓએ તે પ્રમાણે જ કર્યું. તે
 પછી આપ સ.અ.વ.એ પોતાની પત્નિઓ અને તમામ મોઅમેનીનની

સન્નારીઓને આજ્ઞા કરી કે તેઓ પણ હઝરત અલી અ.સ.ને અમીરુલ મોઅમેનીન અ.સ. કહીને સલામ કરે અને મુબારકબાદી આપે. તેઓ બધાંએ પણ એ રીતે જ કર્યું પરંતુ જનાબ ઉમરની તો મુબારકબાદી આપવાની રીત જ જુદી હતી, તે પ્રસન્નતામાં ડૂબેલાં હતાં અને કહેતાં હતાં:

“બખ્ખિન બખ્ખિન લકા યા અલી (અ.સ.) અસ્બહતા મૌલાયા વ મૌલા ફુલ્ મોઅમેનિન વ મોઅમેનતે.” અર્થાત: “હે અલી અ.સ.! મુબારક હજો-મુબારક હજો! આપ અ.સ. તો મારા અને દરેક મોઅમિન (પુરૂષ) અને મોઅમેનહ (સ્ત્રી)ના મૌલા અને માલિક છો.”

મિત્રો! ગદીરના પ્રસંગ અને ઉપર વર્ણવેલ વિગતોનું વર્ણન શીઆ અને અહલે સુન્નતના અનેક ઇતિહાસના પુસ્તકોમાં છે અને તેમાં કોઈ શંકા-ફુશંકાને લેશમાત્ર પણ અવકાશ નથી, માત્ર આવશ્યકતા એ બાબતની છે કે જે લોકોને આ વિશે જાણકારી નથી અથવા યોગ્ય રીતે જેમને જાણકારી આપવામાં આવી નથી તેમને પ્રેમ અને મિત્રભાવે આ જાણકારી આપવી અને સમજણ આપવી તે આપણા બધાંનું કર્તવ્ય છે. એટલા માટે કે આપ સ.અ.વ.એ ગદીરના સંદેશા વિશે એવી પણ આજ્ઞા આપી છે કે: “અત્રે હાજર લોકો (કે જેઓ ગદીરના સંદેશાથી વાકેફ છે)નું એ કર્તવ્ય છે કે જે અત્રે હાજર નથી (એટલે કે જેમને ગદીરના સંદેશાની જાણકારી નથી) તેમને આ અંગેની જાણકારી પહોંચાડે.”

જરા વિચાર તો કરો!!!

વરૂઓએ બકરીઓના અધિકારો માટે સરઘસ કાઢ્યું કે બકરીઓને સ્વતંત્રતા મળવી જોઈએ. બકરીઓના અધિકારો મુટવી લેવામાં આવ્યાં છે. તેમને ઘરોમાં કેદમાં રાખવામાં આવે છે.

એક બકરીએ જ્યારે આ નારો સાંભળ્યો ત્યારે આ વાત બીજી બકરીને કહી સંભળાવી. આવી રીતે સઘળી બકરીઓ આ વાતથી વાકેફ થઈ ગઈ અને એક-બીજાને કહેવા લાગી કે: “જુઓ આ તો આપણાં અધિકારો માટે સરઘસ કાઢવામાં આવે છે. ચાલો આપણે પણ નીકળી પડીએ અને આપણાં અધિકારોની પ્રાપ્તિ અને આપણી સ્વતંત્રતા માટે વિરોધ પ્રગટ કરીએ.”

એક વૃદ્ધ બકરી આ સાંભળીને બોલી: “દીકરીઓ! જરા વિચારો તો ખરી! આ વરૂઓ તો આપણાં શત્રુઓ છે, એમની આ ચાલમાં સપડાઈ જશો નહીં”

પરંતુ યુવાન બકરીઓએ અનુભવી વૃદ્ધ બકરીની વાત સાંભળી નહીં અને કહ્યું: “માજી! તમારો યુગ જુદો હતો, આ તો અર્વાચીન યુગ છે. હવે કોઈ અન્ય કોઈના અધિકાર મુટવી શકતો નથી અને આ વરૂઓ આપણાં શત્રુઓ કેવી રીતે હોઈ શકે? એ તો આપણાં અધિકારોની વાત કરે છે. આપણને સ્વતંત્રતા અપાવવા માટે સંઘર્ષ કરી રહ્યાં છે!”

આ સાંભળીને તે વૃદ્ધ બકરી બોલી: “દીકરીઓ! એ તમને બરબાદ કરવા માંગે છે. અત્યારે આપણે રક્ષણમાં છીએ. જો તમે એમની વાતોમાં આવી જશો તો એ તો તમને ફાડી ખાશે.”

આ સાંભળીને એક યુવાન બકરી ગુસ્સે થઈ ગઈ અને કહેવા લાગી: “માજી! તમે ઘરડાં થઈ ગયાં છો, હવે અમને અમારી રીતે જીવવા દો. તમને શું ખબર પડે કે સ્વતંત્રતા શું છે?! બહાર તો સુંદર

ખેતરો હશે, લીલાછમ બગીચા હશે, દરેક જગ્યાએ લીલોતરી જ લીલોતરી હશે એટલે કે ખુશીઓ જ હશે. ઘરડા માં! તમે તમારી શિખામણ તમારી પાસે જ રાખો, હવે અમે આ કેદખાનામાં વધુ રહી શકીએ તેમ નથી.”

આટલું કહીને યુવાન બકરીઓ આઝાદી- આઝાદીના નારા લગાવવા લાગી અને ભૂખ હડતાળ શરૂ કરી દીધી.

બકરીઓના માલિકે જ્યારે આ પરિસ્થિતિ જોઈ તો તેણે વાડો ખોલી નાંખ્યો અને બધી બકરીઓને આઝાદ કરી દીધી.

બકરીઓ તો ખૂબ ખુશ થઈ ગઈ અને નારાઓ લગાવતી છલાંગ મારીને નીકળી ગઈ.

પરંતુ આ શું?!

વરુઓએ તો આ જોતાંની સાથે જ બકરીઓને પકડી લીધી અને ફાડી ખાવા લાગ્યાં!

આજે મુસલમાન સ્ત્રીઓની સ્વતંત્રતાની વાતો કરનારાઓ અને તેમના પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દેખાડવાનો ઢોંગ કરનારાઓ ખરેખર તો આ વરુઓ જ છે. જે આ ભોળી સ્ત્રીઓ સુધી ન પહોંચી શકવાની પોતાની અસફળતાને સહાનુભૂતિના વાઘા પહેરાવીને સ્ત્રીઓનું શોષણ કરવા ઇચ્છે છે.

આ મૂડીવાદીઓ અને રાજકીય નાટકો કરનાર વ્યક્તિઓને સ્ત્રીઓ પ્રત્યે કોઈ સહાનુભૂતિ હોય તે શક્ય જ નથી. આ તો પોતાની બનાવટોના વેચાણ માટે સ્ત્રીઓનું જ -નિર્લજજ - બેહુદું - પ્રદર્શન કરતાં હોય છે- આ લોકો સ્ત્રીઓ પ્રત્યે સહાનુભૂતિ ધરાવનાર શુભચિંતક કેવી રીતે થઈ ગયાં?!!!

આ કોઈ વાર્તા નથી. આપણી માતાઓ અને બહેનોને સમજવા- સમજાવવાની આવશ્યકતાને લક્ષમાં રાખીને તે દિશામાં એક ડગ માત્ર છે!!!

અંબિયાઓના વૃત્તાંત

હઝરત લૂત અ.સ. અને અત્યંત દુષ્ટ કૌમ (લોકો)

(ત્રીજો હપ્તો)

ગુનાહ કરવાવાળાઓનો અંત
આવો હોય છે:-

છેવટે હઝરત લૂત અ.સ.ની દુઆ અલ્લાહની બારગાહમાં કબૂલ થઈ અને ખુદાની આ અત્યંત દુષ્ટ લોકો માટે આજ્ઞા થઈ અને અઝાબ નાઝિલ કરવા માટે ફરિશ્તાઓને નીમવામાં આવ્યાં. તે ફરિશ્તાઓ તે પ્રદેશ માટે નવસર્જનના શુભ સમાચાર (તે દુષ્ટ લોકોનો નાશ થયા પછીના (નવસર્જન) લઈને આવ્યાં હતાં તેની સ્પષ્ટતા આ પ્રમાણે છે:-

ઈબ્રાહીમ અ.સ.ના શામ (સિરીયા)ના પ્રદેશમાં દેશ નિકાલ પછી આપ (ત્યાંના) લોકોને ખુદાના માર્ગ અપનાવવા અંગે ઉપદેશ આપવા અને શિર્ક અને મૂર્તિપુજા વિરુદ્ધ યુધ્ધમાં પરોવાઈ ગયાં હતાં. હઝરત લૂત અ.સ. પણ (કે જેઓ પોતે પણ એક મહાન પયગમ્બર હતાં) તે યુગમાં જ થઈ ગયાં છે અને સંભાવના તો એવી પણ છે કે

આપે (એટલે કે ઈબ્રાહીમ અ.સ.એ) જ તેમને હઝરત લૂત અ.સ.ને માર્ગથી ભટકી ગએલાં લોકો વચ્ચે (ખુદાના એક હોવાની વહદાનિયતની બાબતે) પ્રચાર પ્રસાર કરવા અને તેમને સત્યનો માર્ગ ચીંધવાના કાજે નિયુક્ત કર્યા હતાં અને સિરીયાના એક પ્રદેશ (એટલે કે સદૂમના નગર)માં મોકલ્યાં હતાં. આપ અ.સ. (હઝરત લૂત અ.સ.) એવા પાપી લોકો વચ્ચે આવી ગયાં કે જેઓ શિર્ક (ખુદા સાથે બીજાને પણ સમોવડિયો ગણવો) અને અનેક ગુનાહોમાં લિપ્ત હતાં અને તેમનો સૌથી ખરાબ ગુનોહ પુરુષો સાથે સૃષ્ટી વિરુદ્ધનું કર્મ કરવું- તે હતો છેવટે ફરિશ્તાઓનું એક ટોળું જ્યારે હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. પાસે મહેમાન બનીને આવ્યું તો શુભ સમાચાર (બશારત) આપીને તેઓ જવાની ઉતાવળ કરવા લાગ્યાં ત્યારે હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. સમજી ગયાં કે

આ કોઈ મહત્વના કાર્ય માટે જઈ રહ્યાં છે અને તેઓ માત્ર પુત્રોના જન્મના શુભ સમાચાર આપવા માટે આવ્યાં નથી કેમકે આ પ્રકારના શુભ સમાચાર માટે તો એક જ ફરિશ્તો પુરતો હતો, અથવા તો તેઓ જવા માટે જે ઉતાવળ કરી રહ્યાં હતાં તેને કારણે સમજી ગયાં કે તેઓ કોઈ મહત્વની ફરજ બજાવવા જઈ રહ્યાં છે.

કુરઆનમાં હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. સાથેની મુલાકાતનો ઉલ્લેખ છે કે જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે: જ્યારે અમારા પ્રતિનિધીઓ હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. પાસે શુભ સમાચાર લઈને ગયાં (અને) તેમને ઈસ્હાક અને યાઅકૂબના જન્મના શુભ સમાચાર આપ્યાં અને પછી (લૂતના લોકો- કોમની વસ્તી તરફ ઈશારો કરીને) કહ્યું કે અમે આ નગર અને તેમાં રહેનારાઓનો નાશ કરી દઈશું કેમકે તેઓ અત્યાચારીઓ છે કેમકે ફરિશ્તાઓએ “હાઝેહિલ કરયાહ” કહ્યું તેનાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. જે પ્રદેશમાં

રહેતાં હતાં તેની આસપાસના પ્રદેશમાં જ લૂતની કોમ (લોકો) રહેતી હતી અને આ કોમ માટે “અત્યાચારી” શબ્દ પ્રયોગ એ દર્શાવે છે કે તેઓ પોતાના ઉપર જ અત્યાચાર કરતાં હતાં એટલે સુધી કે ત્યાંથી પસાર થનાર પ્રવાસીઓ અને કાફલાઓ ઉપર પણ અત્યાચાર કરતાં હતાં. જ્યારે હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ.એ આ વાત સાંભળી તો તેમને કહ્યું: “તે વસ્તીમાં તો લૂત પણ છે.”

ત્યારે ફરિશ્તાઓએ જવાબ આપ્યો: “આપ અ.સ. ચિંતા કરશો નહીં, તે વસ્તીમાં રહેનારા લોકોની અમને જાણકારી છે. અમે આંખો બંધ કરીને અઝાબ નાઝિલ નહીં કરીએ. અમારી કાર્ય પદ્ધતિ ખૂબ જ વ્યવસ્થિત અને પ્રમાણસરની છે.”

ફરિશ્તાઓએ એમ પણ કહ્યું કે: “અમે લૂત અ.સ. અને તેમના કુટુંબીજનોનું રક્ષણ કરીશું, એમની તે પત્ની સિવાય કે જે પોતે પણ તે લોકો સાથે અઝાબમાં સપડાઈ જશે.”

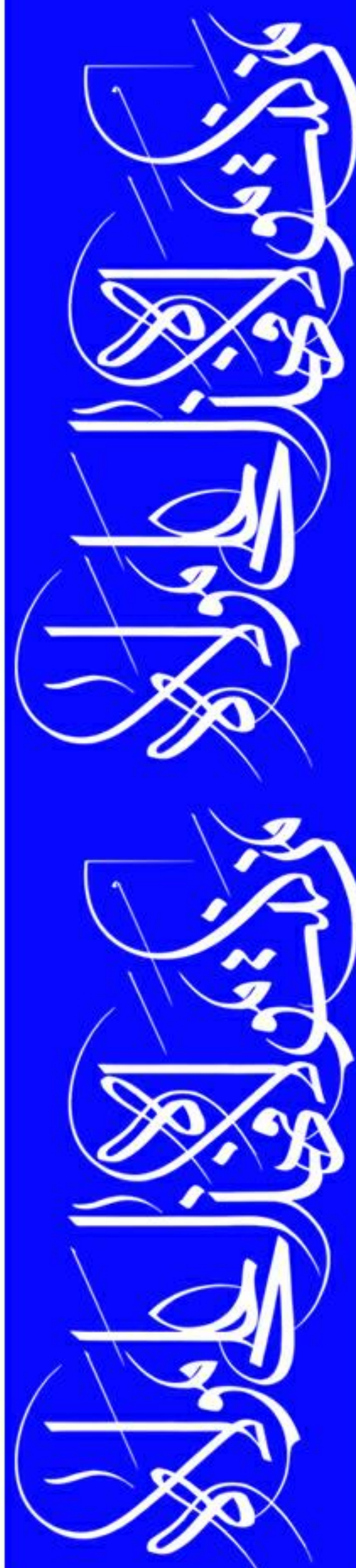
ઈદે ગદીરનો જશ્ન ઈતિહાસ અને પ્રારંભ

લોકો પોતાના આદર્શોને જીવંત રાખવા માટે- પ્રતિબદ્ધતાને સુદૃઢ કરવા માટે- પોતાના ઐતિહાસિક અને મહત્વના દિવસોની યાદગીરી મનાવવા માટે દરેક કૌમ અને ધર્મના લોકો તહેવારો ઉજવે છે. “ગદીર”ના દિવસે ઈદ મનાવવાની પ્રથા-હજજતુલ વિદાઅના વરસથી જ અને એ ગદીરના મેદાનમાં જ પયગમ્બરે અકરમ સ.અ.વ.નું સંબોધન પૂર્ણ થતાંની સાથે જ શરૂ થઈ ગઈ હતી. ગદીર ખુમના સ્થળે ત્રણ દિવસના રોકાણ દરમિયાન વિધીપૂર્વક રીત-રીવાજો કરવામાં આવ્યાં હતાં અને આપ હઝરત સ.અ.વ.એ પોતે

વ્યક્તિગત રીતે લોકોને પોતાને શુભેચ્છા પાઠવવા જણાવ્યું હતું કે “હન્નેઉની-હન્નેઉની” અર્થાત: “મને શુભેચ્છા પાઠવો-મને શુભેચ્છા પાઠવો.” કોઈ પણ મહાન વિજયના પ્રસંગે પણ આવા શબ્દો આપ સ.અ.વ.એ પોતાના અતિપવિત્ર મુખે ઉચ્ચાર્યા નહોતાં.

લોકોએ સર્વ પ્રથમ રસૂલે અકરમ સ.અ.વ.ને અને તે પછી અમીરૂલ મોઅમેનીન હઝરત અલી અ.સ.ને મુબારકબાદી આપી હતી અને તે દિવસે જ આ પ્રસંગની ઉજવણીના સંદર્ભે કવિતાપાઠ પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

ઈતિહાસની ચડતી-પડતી દરમ્યાન પણ આ સુન્નત (હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.એ શરૂ કરેલ પ્રથા) પ્રચલિત રહી છે અને ઈસ્લામી જગતના દરેક વર્ગમાં હમેશાં પ્રચલિત રહેનાર અને જે અંગે તાકીદ કરવામાં આવી હોય તેવી સુન્નત તરીકે ત્યારથી જ પ્રચલિત છે અને આજ સુધી ક્યારેય બંધ થયેલ નથી (અલ-ગદીર, અલ્લામા અમીની, ભાગ ૧, પા ૨૮૩) તેથી આપણે માઅસૂમીન અ.સ.ની આજ્ઞાને અનુસરીને ઈદે ફિત્ર અને ઈદે ફુરબાનથી આ ઈદને વધુ મહત્વ આપવું જોઈએ અને અત્યંત શાનદાર રીતે આ ઈદની ઉજવણી કરવી જોઈએ.

ગદીરની ઉજવણીની શાન જાળવવાનો ખ્યાલ રાખવો:-

દરેક કૌમ પોતાના તહેવારની ઉજવણી કરતી વખતે પોતાની સંસ્કૃતિ અને પોતાની શ્રદ્ધાનું પ્રદર્શન કરે છે તેથી મઝહબે એહલેબૈત અ.સ.માં પણ ગદીરના દિવસે ઉજવણી કરતી વખતે કેટલીક બાબતોને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખવામાં આવે છે કે જેનો ખ્યાલ રાખીને શીઆ કૌમની પૈચારિક પરિસ્થિતિથી જગતને વાકેફ કરવામાં આવે છે. આ અંગે

રિવાયતોમાં ઘણી બાબતોનું વર્ણન મળે છે પરંતુ ઈદે ગદીરની ઉજવણી અને ખુશાલીના પ્રદર્શન દરમ્યાન ત્રણ બાબતોનો ખાસ ખ્યાલ રાખવો જોઈએ:

૧. આ ખુશાલીની ઉજવણીના કાર્યક્રમો ઈદ સંબંધિત જ હોવા જોઈએ. જેમના માટેની આ ઈદ છે તે એટલે કે હઝરત અલી અ.સ.ના દરજ્જા અને મહાનતાને છાજે તેવા કાર્યક્રમો હોવા જોઈએ અને ધાર્મિક દ્રષ્ટિકોણને પ્રાધાન્ય આપવું જરૂરી છે. લગ્ન-વિવાહની ઉજવણી અને લગ્નના સત્કાર-ભોજન સમારંભોથી આ ઉજવણી તદ્દન જુદી રીતે જ થવી જોઈએ.

૨. જે કાર્યો પવિત્ર શરીઅતથી વિરુદ્ધના હોય (પછી તે હરામ હોય કે મકરૂહ હોય) તેવા કાર્યો આ ઉજવણી દરમ્યાન કરવા જોઈએ નહીં. જે કાર્યો અઈમ્મા અ.સ.ને દુઃખ પહોંચાડે છે, અને એવા કાર્યો કયા છે તે દરેક મનુષ્ય પોતાના અંતરમાં સમજે જ છે-તેવા કાર્યો કરવા જોઈએ નહીં અને આવા કોઈ પણ કાર્યો દરેક ઉજવણી અને ખુશાલીના પ્રસંગે થવા ન જોઈએ પરંતુ ખાસ કરીને આ પ્રકારની (ધાર્મિક બાબતો સાથે સંકળાયેલ પ્રસંગોની)

ઉજવણી દરમ્યાન તો કરવા જોઈએ જ નહીં.

૩. રિવાયતોમાં જેમનું વર્ણન છે એવી બાબતોને ગદીરની ઉજવણીની પ્રથા અને રિવાજોમાં સામેલ કરવાનો શક્ય હોય ત્યાં સુધી પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. અમે તે બાબતો નીચે જણાવીએ છીએ.

ઈદ અને ગદીરની ઉજવણીની બાબતે અધમ્મા અ.સ.ની આજ્ઞાઓ:-

એહલેબૈત અ.સ.થી રિવાયત કરવામાં આવેલી તમામ હદીસોમાં તહેવારો (ઈદના ખુશાલીના તહેવારો)ની ઉજવણીની બાબતે રીતિ-રિવાજો, વિધીઓ અને કાર્યક્રમોનું વર્ણન મળે છે અને તે દુઆઓના પુસ્તકોમાં પણ છે. આ બાબતને અમે બે ભાગમાં વર્ણવીએ છીએ: ૧. સામુહિક ઉજવણી અને ૨. ઈબાદતના કાર્યો.

પ્રથમ: ઈદે ગદીરની સામુહિક ઉજવણી:-

૧. હૃદયપૂર્વક તથા મૌખિક રીતે પણ ખુશાલીનું પ્રદર્શન: હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “તે દિવસે એક

બીજા સાથે પ્રસન્નતાપૂર્વક મળવું જોઈએ અને એક-બીજાને મળીએ ત્યારે ખુશાલીનું પ્રદર્શન કરવું જોઈએ.” (કિતાબ અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૧૫) તેવી જ રીતે હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “ઈદે ગદીર એ દિવસ છે કે જે દિવસે ખુદાવન્દે આલમે “વિલાયતની નેઅમત” ઉતારીને તમારા ઉપર ઉપકાર કર્યો છે તેથી (તે દિવસે) તમારે (અલ્લાહનો) પાડ માનવો જોઈએ અને તેના ગુણગાન ગાવા જોઈએ.” (બિહારૂલ અનવાર, ભા ૩૭, પા ૧૭૦)

અને હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસ મોમિન માટે સસ્મિત વદને (ખુશ-ખુશાલ) રહેવાનો દિવસ છે. આ દિવસે જે કોઈ મોમિન પોતાના મોમિન ભાઈને સસ્મિત વદને ભેટશે, કયામતના દિવસે ખુદાવન્દે આલમ તેના ઉપર પોતાની દયા-કૃપા વરસાવશે, તેની હજાર ચાચનાઓ પૂર્ણ કરશે અને જન્મતમાં તેના માટે સફેદ મોતીઓનો મહેલ બનાવશે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૩)

૨. શુભેચ્છા (મુબારકબાદી) પાઠવવી: હઝરત ઈમામ જાઅફર સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

ઈદે ગદીરના દિવસે તમો પોતાના મોમિન ભાઈને મળો તો આ શબ્દોમાં તેનો સત્કાર કરો:

“અલહમ્દો - લિલ્લાહિલ્લમ્મી અકરમના બે હાઝલ યૌમે મિનલ મૂફ્ફીના બે-અહદેહિલ્લમ્મી અહેદહૂ ઇલૈના વ મીસાકેહિલ્લમ્મી વસકના બેહી - મિન - વિલાયતે પુલાતે અમરેહી વલ-કુવ્વામે-બે કિસ્તેહી વ - લમ - યજઅલના મિનલ જહેદીના - વલ - મુકમ્મલ્લીના- બે - યૌમિલ્લમ્મીના.”

અર્થાત: “સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહને હજો કે જેણે આ દિવસ થકી આપણને સમ્માનિત કર્યા અને આપણને એ મોમિનોમાં સ્થાન આપ્યું કે જેમણે ખુદા સાથેની પ્રતિજ્ઞાનું વફાદારીપૂર્વક પાલન કર્યું છે અને એ પ્રતિજ્ઞાનું પાલન કર્યું કે જે એણે પોતાની આજ્ઞાઓ જરી કરનાર અને ન્યાય તોળનારાઓ સંબંધે આપણી પાસેથી લીધી હતી અને આપણને કયામતનો ઇન્કાર કરવાવાળાઓ અને જુઠા કહેનારાઓ પૈકી સ્થાન આપ્યું નથી.”

હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે આ દિવસે એક-બીજાને મુબારકબાદી આપો અને પોતાના મોમિન ભાઈને મળો તો તેને આ શબ્દો કહો: “અલહમ્દો

લિલ્લાહિલ્લમ્મી જઅલના મિનલ-મુતમસ્સેકીના બે-વિલાયતે અમીરિલ-મોઅમેનીન અ.સ.” અર્થાત: “સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહને હજો કે જેણે આપણને અમીરલ મોઅમેનીન અ.સ.ની વિલાયત સાથે જોડાએલાં રહેનારાઓમાં સ્થાન આપ્યું.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૩)

૩. સાર્વજનિક રીતે ઉજવણી કરવી: ઉજવણી કરવાનો અર્થ એવો થાય છે કે ખુશાલી અને પ્રસન્નતા મનાવવા માટે લોકોનું એકત્ર થવું. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો “ઉજવણી” (જશ્ન)નો અર્થ “કેટલાંક લોકોનું સામુહિક રીતે ખુશાલી મનાવવી” તેવો થાય છે. જે દિવસે જુમઆ (શુક્રવાર)ના દિવસે ઈદે ગદીર આવી હતી તે દિવસે હઝરત અમીરલ મોઅમેનીન અ.સ.એ ઉજવણી કરી હતી અને તે દિવસે તે અન્વયે ગદીર અને ઈદ (તહેવાર)ની ઉજવણી બાબતે વિગતવાર વર્ણન ફરમાવ્યું અને નમાઝ પછી આપ અ.સ. પોતાના સાથીઓ સાથે હઝરત ઈમામ મુજતબા અ.સ.ના પવિત્ર ઘરે તશરીફ લઈ ગયાં હતાં અને ત્યાં પણ ઉજવણી કરવામાં આવી હતી અને ત્યાં ખૂબ જ આદર-સત્કાર

થયો હતો. (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૯) અને હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસે એક-બીજાની સાથે એકત્ર થવું જોઈએ જેથી ખુદાવન્દે આલમ તમો બધાના કાર્યોને દુરસ્ત કરી દેશે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૯) તેવી જ રીતે ઈમામે રિઝા અ.સ.એ ગદીરના દિવસે એક વખત રોઝો રાખ્યો હતો અને ઈફતાર માટે કેટલાંક લોકોને આમંત્રિત કર્યા હતાં અને ગદીરની બાબતે તે લોકો સમક્ષ એક વિગતવાર સંબોધન કર્યું હતું અને તે લોકોના ઘરે ભેટ-સોગાતો મોકલી હતી. (અવાલિમ ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૧)

૪. નવા વસ્ત્રો ધારણ કરવા: હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસ શણગાર સજવાનો દિવસ છે. જે કોઈ વ્યક્તિ ઈદે ગદીરના દિવસે શણગાર સજીને પોતાને સુશોભિત કરે છે, ખુદાવન્દે આલમ તેના ગુના માફ કરી દે છે અને ફરિશ્તાઓને તેના માટે નેકીઓ લખવા માટે મોકલે છે જેથી કરીને આગામી વરસ સુધી તેના દરજ્જાઓમાં વૃદ્ધિ થઈ જાય.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૪)

હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ઈદે ગદીરના દિવસે એક વખત પોતાના કેટલાંક ખાસ સાથીઓ (નિકટના મિત્રો)ના ઘરે નવા વસ્ત્રો એટલે સુધી કે વીંટી અને જોડાં વિગેરે પણ મોકલ્યાં હતાં અને તેમના અને તેમની આસપાસના લોકોની ભૌતિક પરિસ્થિતિ જ બદલી દીધી. એટલે સુધી કે તેમના રોજુંદા વસ્ત્રો તહેવાર (ઈદ)ના વસ્ત્રો જેવા કરી દીધાં. (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૧)

૫. ભેટ-સોગાત આપવી: હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “તે દિવસે ખુદાવન્દે આલમની નેઅમતોને એક-બીજાને ભેટ સોગાત તરીકે આપો કે જે રીતે ખુદાવન્દે આલમે તમારી ઉપર દયા-કૃપા કરી છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૯)

૬. મોમિનના દર્શન કરવા (મળવું): હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જો કોઈ વ્યક્તિ આ દિવસે મોમિનોના દર્શન કરે અને તેમને મળવા જાય તો ખુદાવન્દે આલમ તેની કબરને સિત્તેર પ્રકાશથી પ્રકાશિત કરે છે અને તેની કબરને વિશાળ કરી દે

છે અને દરરોજ સિત્તેર હજાર ફરિશ્તાઓ તેની કબરના દર્શને આવે છે અને તેને જન્નતની ખુશખબર આપે છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૪)

૭. કુટુંબીજનો અને આપણાં બંધુઓની પરિસ્થિતિ સુધારવી: હઝરત અમીરુલ મોઅમેનીન અ.સ.એ ઈદે ગદીરના એક દિવસે ફરમાવ્યું હતું કે: “તમે ઉજવણી પછી પોતાના ઘરે જાવ ત્યારે પોતાના કુટુંબીજનોની પરિસ્થિતિ સુધારવાના પ્રયત્ન કરો અને પોતાના બંધુઓ (મોમિન ભાઈઓ) સાથે ભલાઈ કરો અને એક-બીજા સાથે પણ ભલાઈ કરો જેથી ખુદાવન્દે આલમ તમારા વચ્ચે પ્રેમ સંબંધને સુદ્રઢ કરે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૬) તેવી જ રીતે ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસે ઉપકાર કરવાથી ધનમાં ભરકત અને વૃદ્ધિ થાય છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૯) ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે કોઈ વ્યક્તિ આ દિવસે પોતાના કુટુંબીજનોને વૃદ્ધિ કરી આપે છે ખુદાવન્દે આલમ તેના ધન-દોલતમાં વધારો કરી આપે છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૩)

૮. પ્રેમ અને ભાતૃભાવની પ્રતિબદ્ધતા: ઈદે ગદીર માટે જે વિધીઓનું વર્ણન થયેલ છે તેમાં એક “અકદે ઉખુવ્વત” (પ્રેમ અને ભાતૃભાવની પ્રતિબદ્ધતા)નો કાર્યક્રમ પણ છે. એનો અર્થ એવો થાય છે કે ધાર્મિક બંધુઓ એક ઈસ્લામી પ્રણાલિકા (સુન્નતે ઈસ્લામી)ને સુદ્રઢ કરે છે અને એક-બીજા પ્રત્યે એવી પ્રતિબદ્ધતા જાહેર કરે છે કે કયામતના દિવસે પણ એક-બીજાને યાદ રાખશે. અત્રે એ નોંધવું જરૂરી છે કે ઈસ્લામી ભાતૃભાવના એક-બીજા ઉપરના અધિકારો ઘણાં છે તેનો ખાસ ખ્યાલ રાખવો જોઈએ અને તે અદા ન કરી શકવાની બાબતે ક્ષમા ચાચના કરવામાં આવે છે અને આ રીતે ફરી એક વખત તે અધિકારોને પરિપૂર્ણ કરવાની બાબતે પોતાની પ્રતિબદ્ધતા જાહેર કરવામાં આવે છે. “સીગઅે ઉખુવ્વત”ની રીતનું મફ્તાતીહ અને આઅમાલના પુસ્તકોમાં સવિસ્તાર વર્ણન છે. (મુસ્તદરકુલ વસાઇલ, મુહદિસે નૂરી, ચાપ કદીમ, ભા ૧, પ્રકરણ ૩, પા ૪૫૬)

દ્વિતીય:- ઈદે ગદીરના ઈબાદતના કાર્યો:-

૧. સલવાત-લાનત અને અંતર જાળવવું:

હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસે મુહમ્મદ સ.અ.વ. અને આલે મુહમ્મદ અ.સ. પર ઘણાં મોટા પ્રમાણમાં સલવાત મોકલવી જોઈએ અને તેમના ઉપર અત્યાચાર કરનારાઓ પ્રત્યે પોતાની ઘૃણાં દર્શાવો.” (ખિહારૂલ અનવાર, ભા ૭, પા ૧૭૧) હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ મુહમ્મદ સ.અ.વ. અને આલે મુહમ્મદ અ.સ. ઉપર ઘણાં મોટા પ્રમાણમાં સલવાત મોકલવાનો દિવસ છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૨૩)

૨. પાડ માનવો અને અલ્લાહના ગુણગાન:

હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.નો ફરમાન છે કે: “ખુદાવન્દે આલમે આ દિવસે આ નેઅમત (વિલાયત) તમને આપી છે તે બાબતે તેનો પાડ માનો.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૦૯)

ખુદાનો આ દિવસે પાડ માનવાની બાબતે વિગતવાર દુઆઓનું વર્ણન છે તે પૈકી એક દુઆમાં આવી રીતે વર્ણન થયેલ છે કે: “ખુદાનો પાડ- કે તેણે આ દિવસની મહાનતા (ફઝીલત)નું

અમને જ્ઞાન આપ્યું, તેની પવિત્રતા સમજાવી અને તેના જ્ઞાન (મઅરેફત) વડે અમને સન્માનિત કર્યા.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૧૫)

૩. હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ની ઝિયારત:

ઈદે ગદીરના દિવસની એક ખાસ વીધિ એ છે કે તે દિવસના ખાસ વ્યક્તિ (એટલે કે હઝરત અમીરૂલ મોઅમેનીન અલી અ.સ.)ની અતિપવિત્ર બારગાહ અને હરમની ઝિયારત કરવામાં આવે કે જેના રક્ષકો ફરિશ્તાઓ છે. આપ અ.સ.ની ઝિયારતનો અર્થ એવો પણ થાય છે કે આપણે ગદીરના મેદાનમાં આપ અ.સ.ને શુભેચ્છા પાઠવવા હાજર નહોતાં તેથી હવે (સદીઓ પછી પણ) આ દિવસે જ આપ અ.સ.ની પવિત્ર કબરની ઝિયારત માટે જઈએ છીએ અને આપણી એવી પણ શ્રદ્ધા છે કે ઈમામે માઅસૂમ તો હમેશાં જીવતાં જ હોય છે અને આપણો સાદ પણ સાંભળે જ છે તેથી આપણે આપ અ.સ.ની અતિપવિત્ર બારગાહમાં (સેવામાં) આપણી શુભેચ્છા અને મુબારકબાદી પેશ કરીએ છીએ અને આપ અ.સ. સાથેની આપણી પ્રતિબદ્ધતા (બયઅત)નો

પુનરુચ્ચાર કરીએ છીએ. રિવાયતોમાં પવિત્ર કબર ઉપર હાજરી આપીને ઝિયારત અને દુઆની તાકીદ કરવામાં આવી છે પરંતુ જે લોકો દૂર-દૂરના પ્રદેશોમાં હોય તેઓએ ઈમામ અલી અ.સ.ની પવિત્ર કબરની દિશામાં અંગૂલીનિર્દેશ કરીને ગદીરના દિવસ સંબંધિત ઝિયારતો પઢવી જોઈએ. આ ઝિયારતો “મફ્તીહ” વિગેરેમાં જોઈ શકાય છે.

૪. નમાઝ-ઈબાદતો અને રોઝો:

હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસ ઈબાદતો અને નમાઝનો દિવસ છે.” (ઝિહાઝલ અનવાર, ભા ૭, પા ૧૭૦)

એવી રીતે આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસે ઝોહરથી અમુક સમય પહેલા (લગભગ અડધો કલાક પહેલાં) ખુદાવન્દે આલમનો પાડ માનવાને કાજે બે રકઅત નમાઝ પઢો, તેની દરેક રકઅતમાં સૂરએ અલ્હમ્દ દસ વખત, સૂરએ તવહીદ દસ વખત, સૂરએ કદ્ર દસ વખત અને આયતુલ કુર્સી દસ વખત પઢો. આ નમાઝ પઢનારને ખુદાવન્દે આલમ એક લાખ હજ અને એક લાખ ઉમરાનો સવાબ આપે છે અને તે આલોક અને પરલોકની

બાબતે જે કાંઈ યાચના કરે છે તે તદ્દન સરળતાથી પૂર્ણ થઈ જશે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૧૫)

તેવી જ રીતે ઈમામે જાઅફર સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ દિવસે રોઝો રાખવો સાઈઠ મહીનાઓના રોઝા રાખવા બરાબર છે.” (અવાલિમ, ભા ૩/૧૫, પા ૨૧૧) અને આવું પણ ફરમાવ્યું છે કે: “ગદીરના દિવસનો રોઝો આ જગતની ઉંમરના દિવસોની સંખ્યામાં રોઝા રાખવા સમાન છે.” એટલે કે જો મનુષ્ય આ જગતની ઉંમર જેટલો જીવિત રહે અને સતત દરરોજ રોઝા રાખે તેટલો સવાબ ગદીરના દિવસે રોઝા રાખનારને આપવામાં આવશે.

પરવરદિગારે આલમની બારગાહમાં દુઆ ગુજારીએ કે આપણને સાચા અર્થમાં “ગદીરી” બનાવી દે અને ઈમામ અ.સ.ની આજ્ઞાઓના પાલન કરવાવાળા બનાવી દે.

પરલોકનું બજાર

નબીયે કરીમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“અલ-મસાજિદો સૂફુન મિન-અસ્વાકિલ-આખેરતે કિરાહલ-મગફેરતો વ તોહફતોહુલ-જન્નતો.”

અર્થાત: “મસ્જિદો પરલોકના બજારોમાંથી એક બજાર છે કે જ્યાં ગુનાહોની ક્ષમા (મગફિરત)ના રૂપે ભોજન પીરસવામાં આવે છે અને જન્નતના સ્વરૂપે ભેટ-સોગાત મળે છે.” (મુસ્તદરકુલ-વસાઇલ, ભાગ ૩, પા ૩૬૧; બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૮૧, પા ૪; અમાલીયે શૈખ તૂસી, પા ૧૩૯)

મસ્જિદોની ફઝીલત અને મહાનતા અન્વયેની નબીયે અકરમ સ.અ.વ.ની આ હદીસ અત્યંત મહત્વની છે અને તેમાંથી અનેક અર્થ તારવી શકાય તેમ છે:

૧. જેવી રીતે આ જગતના બજારોનું એક મહત્વ હોય છે કે જ્યાં જીવન જરૂરિયાતની દરેક વસ્તુ સરળતાથી ઉપલબ્ધ થઈ જાય છે તેવી જ રીતે પરલોક (આખેરત)ની જરૂરિયાત માટે મસ્જિદો છે કે જ્યાં પરલોકમાં ઉપયોગી નીવડે તેવી દરેક વસ્તુ ઘણી સરળતાથી આપણને મળી રહે છે અને આપ હઝરત સ.અ.વ.એ પોતે જ ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે મસ્જિદોમાં મગફિરતના સ્વરૂપે ભોજન તરીકે આપણને આપણાં ગુનાહોની માફી પ્રદાન કરવામાં આવે છે અને ભેટ-સોગાત સ્વરૂપે જન્નત આપવામાં આવે છે.

૨. જગતના બજારોના જેવી રીતે અનેક નિતી-નિયમો હોય છે તેવી જ રીતે આખેરતના બજારો એટલે કે મસ્જિદો અંગે પણ અનેક નિતી-નિયમો વર્ણવવામાં (નિયમ કરવામાં) આવ્યાં છે.

૩. જેવી રીતે મનુષ્ય બજારમાં જાય છે ત્યારે તેને ત્યાં પ્રસન્નતા મળે છે અને ઘરે પાછો આવે છે ત્યારે તેના હાથમાં કાંઈને કાંઈ (માલ સામાન) હોય છે તેવી જ રીતે મસ્જિદો પણ બજારો જ છે કે જ્યારે મનુષ્ય અહિયાં આવે છે ત્યારે મનુષ્યને આધ્યાત્મિક પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થાય છે અને જ્યારે અહિયાંથી નીકળે છે ત્યારે મગફિરત-ગુનાહોની માફી અને જન્નતની ખુશખબરીની

પ્રસન્નતા લઈને નીકળે છે.

બાળ રોઝેદાર

રેહાન અબ્બાસ
ઈબ્ને અબ્બાસ જી મુની, રાજુલા
રોઝા: ૨૬

હુસૈન અલી
ઈબ્ને અલી જી મુની, રાજુલા
રોઝા: ૧૫

અલી અસગર
ઈબ્ને નૌશાદ ભાઈ કમાણી, રાજુલા
રોઝા: ૧૫

મોહમ્મદ અબ્બાસ
ઈબ્ને અલી ભાઈ કનાર, રાજુલા સીટી
રોઝા: ૩

હુસૈન અલી
ઈબ્ને મોહમ્મદ ભાઈ, રાજુલા
રોઝા: ૨

અનમ ફાતેમા
બિન્તે ઝહીર અબ્બાસ (પટેલ), રાજુલા
ઉંમર: ૫ વર્ષ, રોઝા: ૧

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

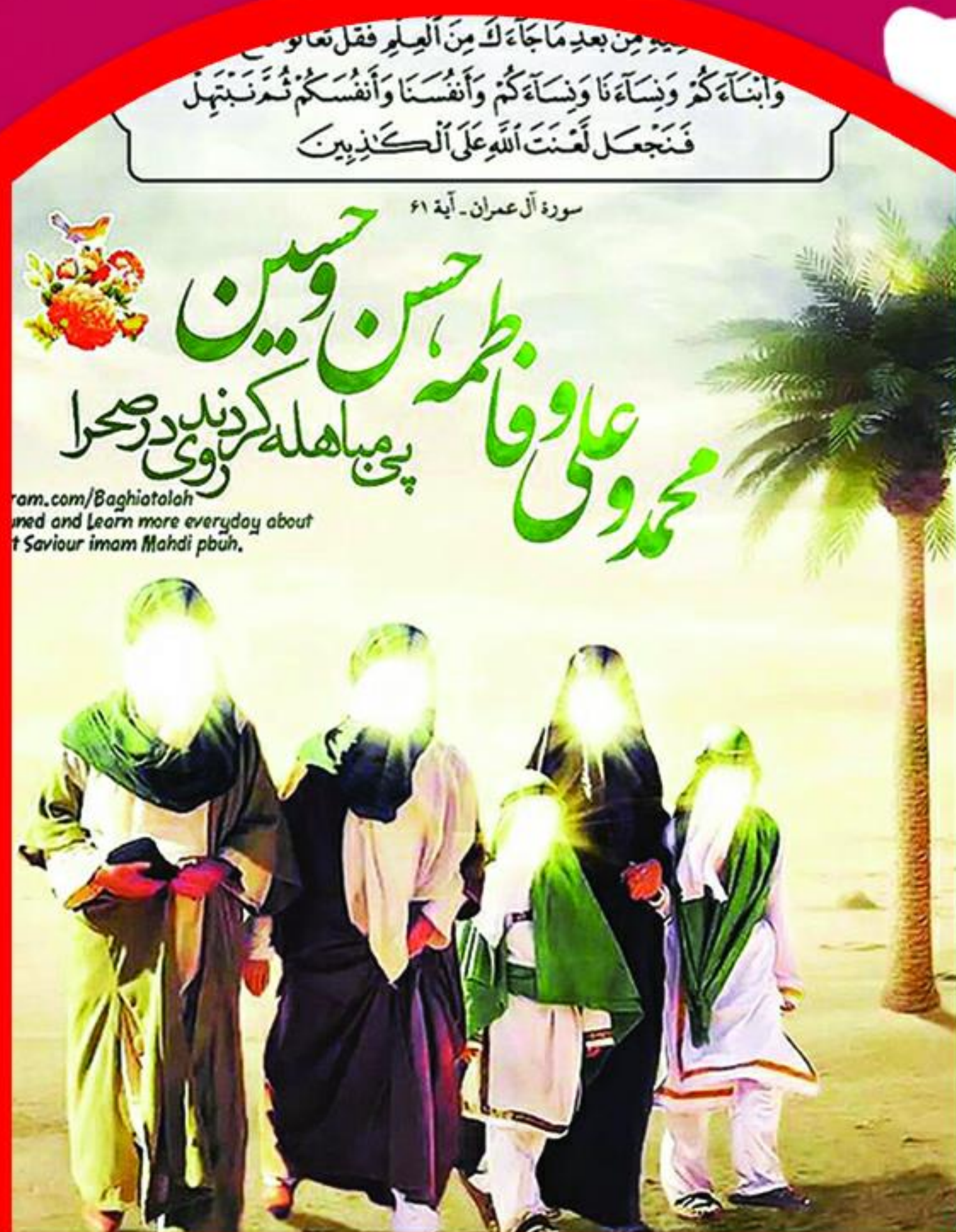
₹/30

REGISTERED UNDER POSTAL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO'S AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

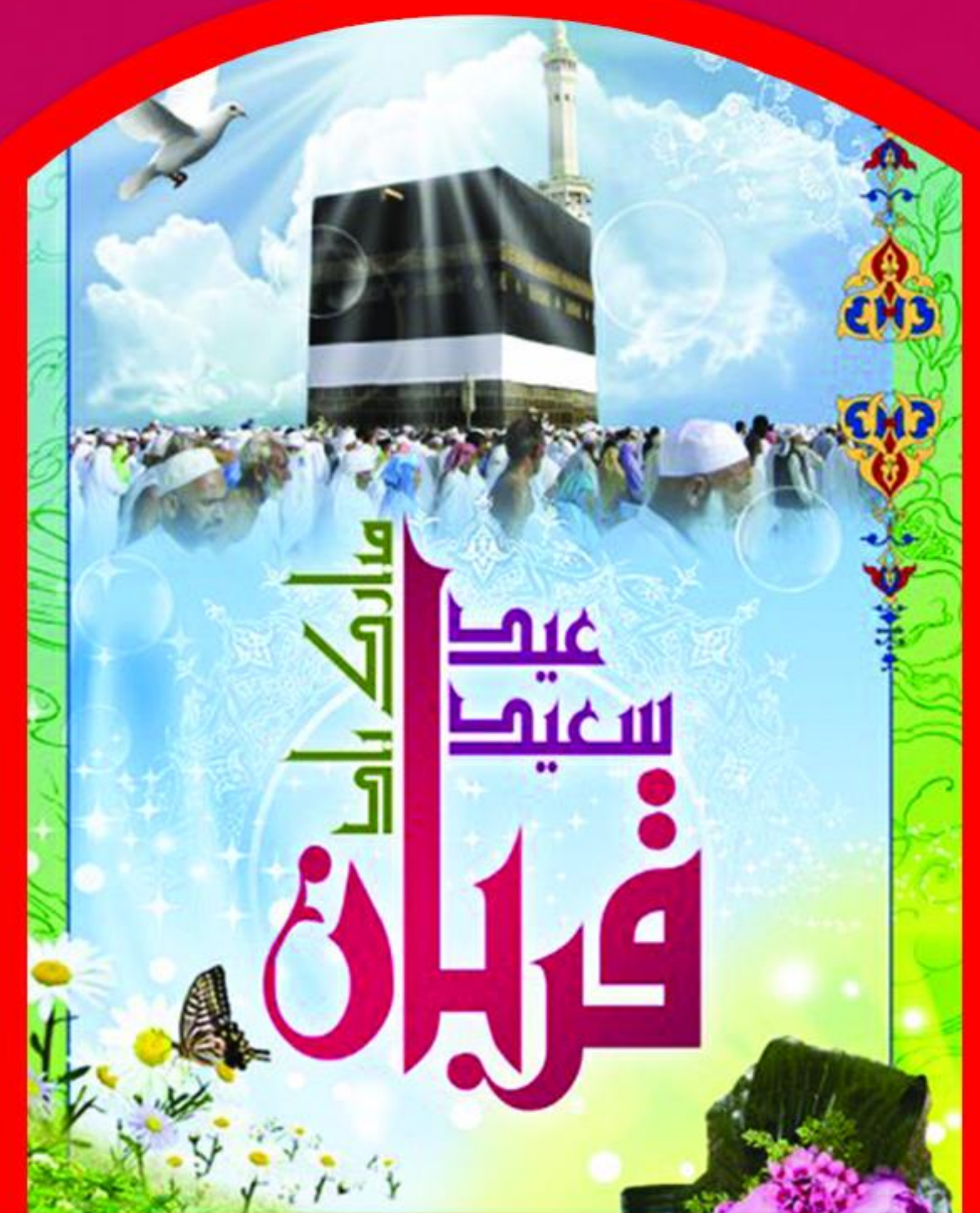
865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

Eid-e-Mubahela Mubarak

Eid-e-Ghadeer Mubarak

Eid-e-Qurban Mubarak

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF

HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960

AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004

AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440

EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

